

כיתה + מס' כיתה	
שם משפחה	מס' ת"ז
שם פרטי	מקצוע
שם ביה"ס	סמל מוסד

מבחן בעברית לכיתה ה'

נוסח א'

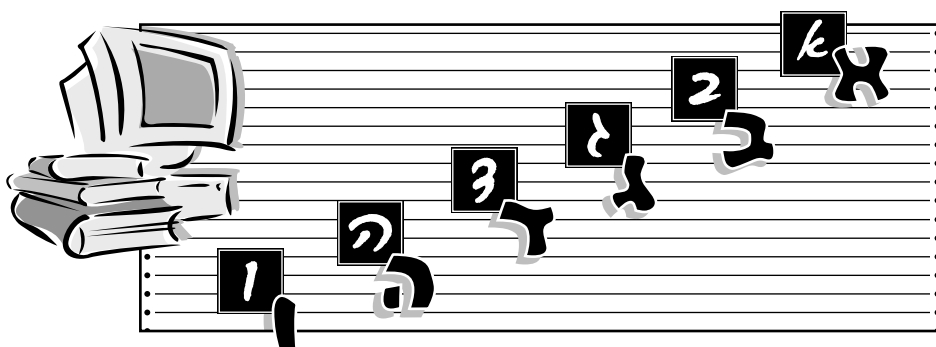
מס' התלמיד/ה באלפון

שם התלמיד/ה _____

הכיתה _____

שם ביה"ס _____

שם היישוב _____

שאלון לתלמיד/ה

סמן/י בתוך הריבוע המתאים.1. האם את/ה בן או בת? ₁ בן ₂ בת

2. באיזו כיתה ה' את/ה לומד/ת?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
ה15	ה14	ה13	ה12	ה11	ה10	ה9	ה8	ה7	ה6	ה5	ה4	ה3	ה2	ה1

תלמידים יקרים,

לרשותכם 90 דקות.

קראו בעיון את כל הקטעים, וענו בתשומת לב על כל השאלות.

אינכם חייבים לענות על השאלות לפי סדר הופעתן.

בדקו היטב את תשובותיכם לפני מסירת המבחן.

בשאלות שבהן אתם נדרשים לכתוב תשובה, כתבו אותה במקום המיועד לכך.

בשאלות שבהן אתם נדרשים לבחור תשובה נכונה מבין כמה תשובות, בחרו

את התשובה, וסמנו לידה.דוגמה 1:

מיהו היונק הגדול ביותר?

פיל ₁סוס-יאור ₂לווייתן ₃ג'ירפה ₄דוגמה 2א. בשעה יש 60 דקות. ₁ נכון ₂ לא נכוןב. ביממה יש 60 שעות. ₁ נכון ₂ לא נכון**בהצלחה!**

מס' התלמיד/ה באלפון

פרק ראשון

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

התפקיד הראשי

מאת רבקה מנן

- 1 המורה התבוננה בתלמידים. מבטה נח על פניה של אורה. "אורה, גשי אליי בבקשה", אמרה. זה קרה לאחר שירון סיים קריאת קטע ממחזה, שבו עמד להופיע כגיבור הראשי. ירון היה מורגל בתפקידים ראשיים מְשֻׁנִים קודמות, אך הפעם קריאתו לא מצאה הֵד בְּלִבָּהּ של המורה.
- 5 אורה קמה מִמְקוּמָה וניגשה אל המורה. היא הגיעה לכיתה רק בתחילת השנה, ועדיין לא התיידדה עם אף אחד מן הילדים.
- ירון, שעמד מאחורי המורה, החל לפתע להניע את ידיו ושפתיו בתנועות מוזרות. ילדי הכיתה פרצו בצחוק. התנועות של ירון פגעו באורה. היא ידעה שהוא מחקה את הוריה האילמים. הפעם אראה להם! החליטה.
- 10 "אורה, קראי בבקשה!" אמרה המורה, והושיטה לאורה את המחברת הכחולה שִׁמְמָנָה קרא ירון. אורה התחילה לקרוא. תחילה בהיסוס, אבל אחר־כך גבר קולה, והיא קראה בביטחון וברגש.
- "יפה מאוד אורה! אתן לך את המחזה לקריאה בבית, ומחר נמשיך בחזרות", אמרה המורה והושיטה לה את המחברת. גל של אושר הציף את אורה.
- 15 אבל לאחר סיום יום הלימודים, כשעמדה לעזוב את שער בית־הספר, הבחינה אורה בירון, עודד ותומר. שפתיו של ירון היו קפוצות, והמבט הזועף שנעץ בה הסגיר את מחשבותיו. פחד הציף אותה, והיא מיהרה לצאת לרחוב הסואן. מיד הרגישה שעוקבים אחריה, ומְזוּוּיֵת העין ראתה
- 20 את הצלליות של ירון וחבריו. אורה פתחה בריצה לעבר המגרש המפריד בין הרחוב לביתה. כשחצתה אותו הרגישה פתאום משיכה בשרוול. ירון וחבריו הקיפו אותה.
- "אורה, מחר תגידי למורה שאת מוותרת על התפקיד!" קרא ירון לעברה בכעס.
- 25 בטרם הצליחה להבין את המתרחש, הוא ניסה לחטוף את התיק מידה.

- עודד תפס את התיק והעבירו בתנופה לירון, שהעיף אותו לגובה לעבר תומר. התיק נפתח וכל הספרים והמחברות התעופפו לכל עבר.
- אורה, שרדפה אחרי התיק, נתקלה באבן, השתרעה מלוא קומתה ארצה, וכאב פילח את הברך שלה. ירון וחבריו ברחו לכל עבר. אורה, שהתרוממה בקושי, נזכרה במחברת הכחולה ונבהלה. המחברת הכחולה! היא גילתה אותה מתחת לתיק. אורה נשמה לרווחה, והחלה לצעוד ברגליים כושלות לעבר ביתה.
- למחרת הודיעה למורה: "החלטתי לוותר על התפקיד הראשי!"
 "את בטוחה בהחלטה שלך?" התפלאה המורה.
- 35 "בטוחה", ענתה אורה. ניסיונות המורה לשכנע את אורה לחזור בה עלו בתוהו. התפקיד חזר לירון. אבל עוד באותו יום, בשיעור חשבון, כשהמורה עמדה מול הלוח ופתרה תרגיל מסובך, ירון העיף פתק לעבר אורה. בדיוק באותו רגע הסתובבה המורה, וראתה את הפתק נופל לידיה של אורה.
- 40 "מי שלח את הפתק?" שאלה המורה בכעס. לירון לא הייתה ברירה. שמו הופיע על הפתק, והוא הרים את האצבע.
- ארוכה הייתה השיחה של המורה עם ירון לאחר הלימודים. למחרת פנתה המורה לאורה. "אורה!" אמרה, "אתמול הרגשתי שאת רוצה בתפקיד, ולא הבנתי מדוע את מוותרת עליו. עכשיו אני יודעת הכול. ירון סיפר לי, ושוחחנו על כך ארוכות. לבסוף הוא הבין שְׁשָׁגָה, ועכשיו אורה, לעבודה! מוכנה?"
- "כן! כן! המורה!" שמחה אורה.
- החזרות על התפקיד הראשי נמשכו עד שאורה ביצעה אותו לשביעות רצונה של המורה. בלילה שלפני ההצגה נדדה שנתה. אולי תשכח? אולי תתבלבל?
- 50 אבל זה לא קרה. בשעת ההצגה המילים כמו זרמו מאליהן, ואורה ריגשה את הקהל במשחקה המרשים. כשירד המסך, נשמע רעם של מחיאות כפיים. היא הבחינה בהוריה המאושרים ובילדי הכיתה שקראו בקצב אחיד: "אורה! אורה!" גם ירון היה ביניהם.
- 55 "היית נפלאה!" החמיאו לה הילדים בכיתה למחרת. "אורה, את רוצה להצטרף אלינו למשחק?" שאלו אותה הבנות בהפסקה.
 "בכיף", ענתה, ונבלעה אל תוך להקת הבנות המשחקות.

השאלות

שאלה 1

לפי הסיפור ירון פגע באורה. הביאו שתי דוגמאות לכך.

1. _____

2. _____

.....

שאלה 2

מדוע פגע ירון באורה?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 כי היא הייתה תלמידה חדשה, ולא היו לה ידידים.

2 כי המורה כעסה עליו בגללה.

3 כי היא קיבלה את התפקיד הראשי בהצגה במקומו.

4 כי הוא חשב שהוריה האילמים מתנהגים באופן מוזר.

.....

שאלה 3

א. מה פירוש הביטוי "הסגיר את מחשבותיו" (שורה 18)?
סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 הוא חשב להלשין עליה.

2 הוא חשב על מקומות סגורים.

3 הוא הסתיר את מחשבותיו.

4 הוא גילה את מחשבותיו.

ב. במשפט "בטרם הצליחה להבין את המתרחש..." (שורה 25),
מה פירוש המילה **בטרם**?
סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 לפני ש...

2 אחרי ש...

3 אף-על-פי ש...

4 משום ש...

שאלה 4

בשורות 42–46 מוזכרת שיחה בין המורה לירון.

א. מה, לדעתכם, אמרה המורה?

ב. מה, לדעתכם, אמר ירון?

שאלה 5

א. מה הייתה הרגשתה של אורה כשהמורה הציעה לה את התפקיד?

ב. מדוע למחרת היא החליטה לוותר על התפקיד?

ג. מדוע היא החליטה לבסוף לקבל את התפקיד?

.....

שאלה 6

מה דעתכם על התנהגות ילדי הכיתה עד השיחה של המורה עם ירון (שורות 1–41)? נמקו את תשובתכם.

.....

שאלה 7

למי/למה מתכוונים במילים המודגשות?

דוגמה:

בשורות 30–31 כתוב: "היא גילתה אותה".
במילה **אותה** מתכוונים ל**אמרת**.

א. בשורה 44 כתוב: "מדוע את מוותרת עליו".

במילה **עליו** מתכוונים ל_____.

ב. בשורה 9 כתוב: "הפעם אראה להם".

במילה **להם** מתכוונים ל_____.

.....

שאלה 8

תארו את תגובת הקהל על משחקה של אורה.

.....

שאלה 9

תארו את דמותו של ירון, בהיקף של 4–6 משפטים.
כתבו על **אופיו**, על **התנהגותו** ועל **השינוי שחל בו**.

מס' התלמיד/ה באלפון

פרק שני

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

הכינמת

מעובד לפי מאמרו של ד"ר רון בן-יצחק

מתוך אתר האינטרנט "לבריאות" של "הראל" חברה לביטוח, <http://www.labriut.co.il>

- 1 מכת הכינים מוזכרת כבר בתורה כאחת מעשר מכות מצרים. הכינמת עדיין נפוצה בימינו בכל העולם. בישראל רוב הילדים נדבקו בכינמת לפחות פעם אחת בחייהם, ורבים מהם נדבקו בכינמת יותר מפעם אחת.
- 5 הכינים עוברות מאדם לאדם על-ידי מגע קרוב של ראש בראש. הכינה יכולה לעבור מראש לראש כשילדים מדברים או משחקים, וגם במגע קרוב בין הורים לילדים ובין אחים לאחיות. אולם כאשר משתמשים באותו מסרק, או כאשר משתמשים באותן מגבות, הכינמת עוברת מאדם לאדם רק לעתים רחוקות. הכינמת אינה עוברת מאדם לאדם במי ברכה.
- 10 כינת הראש מטילה ביצים בגובה של כשלושה מילימטר מעל עור הקרקפת. הביצים נדבקות לשערה על-ידי דבק המופרש מן הכינה. הכינים בוקעות מן הביצים כעבור שבוע עד תשעה ימים, ומשאירות ביצים ריקות, דבוקות לשערות.
- 15 הכינים הבוקעות מן הביצים מנקבות את עור הקרקפת, ומפרישות רוק. הרוק הזה גורם לסימני עקיצה ולגירוד בעור, לרוב בעור הצוואר. הגירוד המעצבן מתחיל שבוע עד שמונה שבועות לאחר ההדבקה. גירוד מתמשך עלול לגרום לזיהום.
- 20 בבתי המרקחת נמכרים הרבה תכשירים נגד כינמת, ולמרות זאת, התופעה עדיין נפוצה. ייתכן שהסיבה לכך היא שחלק מהתכשירים אינם יעילים, או שנעשה בהם שימוש לא נכון. בבדיקה שנערכה לפני כעשר שנים, נמצא כי רק חמישה מתוך ארבעה-עשר התכשירים שנמכרו בארץ היו יעילים נגד כינמת. כיום בודקים את התכשירים המצויים בשוק כדי להשאיר רק את התכשירים היעילים.
- 25 התכשירים לטיפול בכינמת עלולים לגרום נזק, ולכן מומלץ להשתמש בהם רק פְּשִׁישׁ כינמת, ולא כדי למנוע הידבקות בכינמת. אם בכל זאת מחליטים על טיפול מונע, מומלץ לטפל בתכשירים הדוחים כינים, כמו שמן רוזמרין. כמו-כן מומלץ לסרק את השיער באופן קבוע.

הכתוב במאמר אינו מהווה התוויה רפואית, אלא מידע בלבד, ובשום מקרה אינו בא במקום פנייה לרופא מוסמך.

השאלות

שאלה 10

לפניכם שלושה משפטים.

לפי השורות 1–3, סמנו ליד כל אחד מהם אם הוא נכון או לא נכון.

סמנו במקום המתאים.

א. רק הילדים בישראל נדבקו בכינמת.

₁ נכון ₂ לא נכון

ב. בימינו אף אחד לא נדבק בכינמת.

₁ נכון ₂ לא נכון

ג. רוב הילדים נדבקו בכינמת לפחות פעם אחת.

₁ נכון ₂ לא נכון

שאלה 11

איך נדבקים בכינמת לפי הקטע?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

₁ חופפים את השיער בתכשירים לא יעילים.

₂ מתרחצים בבִּרְכָה עם ילדים נגועים בכינמת.

₃ מקרבים את הראש למי שנגוע בכינמת.

₄ מגרדים את הקרקפת לעתים קרובות.

מס' התלמיד/ה באלפון

שאלה 12

מה קרה לפני מה?

סדרו את המשפטים שלפניכם לפי הכתוב בקטע.

כתבו מספר ליד כל משפט.

לאחר כמה שבועות מתחיל הגירוד.

הכינה עוברת מראש לראש ויש הידבקות. 1

מן הביצים בוקעות כינים.

הכינה מטילה ביצים.

הכינים מנקבות את עור הקרקפת ומפרישות רוק.

שאלה 13

בשורות 17–18 כתוב: "בבתי המרקחת נמכרים הרבה תכשירים נגד כינמת, ולמרות זאת, התופעה עדיין נפוצה".

מה אפשר לכתוב במקום **למרות זאת**?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

1 אף-על-פי-כן

2 זאת הסיבה

3 אילו

4 לכן

שאלה 14

לשם מה בודקים היום את התכשירים המצויים בשוק?

.....

שאלה 15

מה אפשר לעשות כדי למנוע הידבקות בכינמת?
 כתבו שתי המלצות לפי הקטע.

1. _____

2. _____

.....

שאלה 16

מהי המטרה העיקרית של הקטע?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

- 1 ללמד על התכשירים הקיימים לטיפול בכינמת.
- 2 למסור מידע על תופעת הכינמת ועל הטיפול בה.
- 3 להמליץ על שיטות מיוחדות לטיפול יומיומי בשיער.
- 4 לשכנע ילדים לשמור על ראש נקי.

מס' התלמיד/ה באלפון

פרק שלישי

17.

כתבו סיפור, אמיתי או דמיוני (באורך של כ-10 שורות), על הנושא **אבד לי משהו יקר** (חפץ, או כל דבר אחר).
 בסיפורכם תארו מה אבד לכם, כיצד זה קרה, מה הרגשתם, ומה קרה בסוף.

פרק רביעי

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

איך מגדלים צנוניות בחצר?

מעובד לפי כתבתו של תמיר ראונר, שהתפרסמה ב"עיניים" גיליון 9, ספטמבר 1997

קל מאוד לגדל צנוניות, ומי שאוהב צנוניות יכול לגדל אותן בעצמו לפי ההוראות הבאות.

1. בוחרים בחצר שטח קטן של אדמה – אפילו 50 ס"מ x 50 ס"מ יספיקו. בכל חצר אפשר למצוא פינה כזאת, גם בחצר מרוצפת של בית משותף.
2. קונים שקית של זרעי צנונית במחיר שקלים מעטים בחנויות פרחים, במשתלות או בחנויות לצורכי גינה.
3. מְתַחֲחִים את האדמה במעדר, כלומר מפוררים אותה עד שלא נשארים גושים גדולים, ומְיַשְׂרִים את פני השטח במגרפה או באצבעות.
4. עושים חורים בעומק של כ-2 ס"מ, ובמרחק של כ-5 ס"מ בין חור לחור, בעזרת אצבע או מקל.
5. שמים 2–3 זרעים בכל חור, ומכסים את החורים באדמה.
6. משקים בעדינות כל יום, ואחרי יומיים-שלושה צומח נְבֵט בעל ארבעה עלים חמודים, הנקראים פְּסִיגִים. אחרי יומיים-שלושה נוספים, כאשר לנבטים כבר יש גבעולים קטנים, מגיע הזמן לדילול. מכל קבוצת נבטים משאירים רק אחד, ועוקרים בזהירות את שאר הנבטים. כך נשאר מרחב להתפתחות של צמח הצנונית הצעיר.
7. ממשיכים להשקות, ועכשיו נשאר רק להתבונן בעלי הצנוניות הצומחים מעצמם.
8. כארבעה שבועות אחרי הזריעה, כאשר עלי הצנוניות גדולים ורבים מאוד, בודקים אם הצנוניות בְּשָׁלוֹת.
9. כשהצנוניות עגולות ושמןות מוציאים אותן מן האדמה. אפשר לשטוף אותן במים ולהכין מהן סלט. רצוי להוסיף לו עלי צנוניות ירוקים וטריים. כדאי להוסיף לסלט גם מלח, פלפל, שמן זית ומעט לימון.

השאלות

שאלה 18

לפי הקטע, מדוע כל אחד יכול לגדל צנוניות?

.....

שאלה 19

בסעיף 6 כתוב: "ואחרי יומיים-שלושה צומח נְּבֵט בעל ארבעה עלים חמודים".

א. מה פירוש המילה **נְּבֵט**?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

₁ גבעול בצבע ירוק

₂ שתיל שקונים במשתלה

₃ צמח בראשית צמיחתו

₄ שורש של צנונית

ב. היכן נמצאת המילה **נְּבֵט** במילון?

הקיפו את המילה **לפני** או **אחרי**.

1. המילה **נְּבֵט** נמצאת **לפני** \ **אחרי** המילה **נְּבַח**.

2. המילה **נְּבֵט** נמצאת **לפני** \ **אחרי** המילה **נְּבִיטָה**.

שאלה 20

לפי סעיף 6 בקטע, מדוע כדאי לְדַלֵּל את נְבִטֵי הצנוניות?

שאלה 21

מה קרה לפני מה?

סדרו את המשפטים שלפניכם לפי הכתוב בקטע.

כתבו מספר ליד כל משפט.

- מתחחים את האדמה.
- משקים כל יום.
- מכסים את החורים.
- שמים זרעים בחורים.
- מחוררים את האדמה.

מס' התלמיד/ה באלפון

שאלה 22

בכל סעיף מופיעים שני משפטים.

איזה מהם כתוב **כהוראה**?

סמנו ליד התשובה הנכונה.

א. ₁ קטפנו את הצנוניות

₂ קטפו את הצנוניות.

ב. ₁ יש לשטוף את הצנוניות במים.

₂ נשטוף את הצנוניות במים.

ג. ₁ הוסיפי לסלט עלי צנוניות.

₂ הוספנו לסלט עלי צנוניות.

שאלה 23

לפניכם חמש שאלות.

בכל שאלה, סמנו ליד התשובה הנכונה.

א. האם יש בקטע מידע על אופן ההשקיה של השתילים?

₁ כן ₂ לא

ב. האם יש בקטע מידע על מקומן של חנויות הפרחים?

₁ כן ₂ לא

ג. האם יש בקטע מידע על הכנת האדמה לפני זריעה?

₁ כן ₂ לא

ד. האם יש בקטע מידע על הכנת סלט מצנוניות?

₁ כן ₂ לא

ה. האם יש בקטע מידע על החשיבות של אכילת מזון בריא?

₁ כן ₂ לא

שאלה 24

א. לפניכם רשימה של שמות עצם מן הקטע.
הוסיפו לכל אחד מהם **שם תואר אחר**.

שם תואר	דוגמה: צנונית
<i>זולה</i>	
	1. צֶמַח
	2. מקלות
	3. חצר
	4. מגרפה

ב. המילים **לְגַדֵּל** ו**לְגַדּוֹל** הן מן השורש ג-ד-ל.
לפניכם רשימת מילים.
האם הן מן השורש ג-ד-ל?
סמנו ליד התשובה הנכונה.

1. גידולים ₁ כן ₂ לא

2. דילול ₁ כן ₂ לא

3. מגדל ₁ כן ₂ לא

4. גלידה ₁ כן ₂ לא

.....

מס' התלמיד/ה באלפון

שאלה 25

מהי המטרה העיקרית של הקטע?

סמנו רק ליד התשובה הנכונה.

- 1 ללמד כיצד מכינים סלט צנוניות.
- 2 להסביר איך מגדלים צנוניות.
- 3 לתאר גינה יפה על-יד הבית.
- 4 למסור מידע על חנויות לצורכי גינה.

בהצלחה!

